

Anne Möller: Insecten, knappe architecten

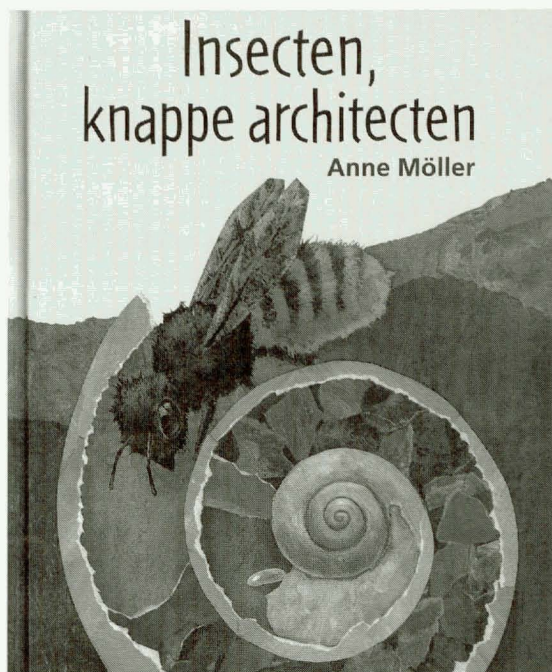
Ton Thissen

Dit in 2004 in Zwitserland in het Duits geschreven prentenboek is in 2006 door De Vier Windstreken in een Nederlandse versie uitgegeven. Ineke Ris tekende voor de vertaling. Of moeten we eerder spreken van een bewerking? Ik ken met uitzondering van de titel de Duitse versie niet en kan dus niet vergelijken. In het Duits luidt de titel: Nester bauen, Höhlen knabbern. Met als ondertitel: Wie Insekten für ihre Kinder sorgen. Ris maakt daarvan: Insecten, knappe architecten. Hoe insecten voor hun kinderen zorgen. Ik vind de titel door Ris knap bewerkt. In 3 woorden staat er precies wat het boek wil laten zien: wonderen van bouwkunst in het klein, die je over het hoofd pleegt te zien wat ook de bedoeling van de bouwers is. De ondertitel vertaalt ze letterlijk en dus met behoud van de ironie. De verzorging wordt namelijk alleen maar aan de architectuur van het nest overgelaten. De komende generatie heeft geen weet van de gaande. De kinderen leren hun ouders niet kennen en andersom.

Het nauwelijks 40 pagina's (op A4-formaat) tellende boekje bestaat voor het merendeel uit tekeningen waarvan ik aanneem dat die ook door Anne Möller gemaakt zijn. De naam van de illustrator wordt namelijk niet vermeld. De binnenvoerpagina's sluiten op de binnenachterpagina's aan met een indrukwekkende prent van twee mestkevers die gedurende het (voor-) lezen en doorbladeren van het boek de door hen geknede mestbal van voor naar achter slepen zonder evenwel te bestemder plaatse te geraken. Een soort van perpetuum mobile. Je draait het boek om en ze beginnen weer opnieuw. De voorgelezen kinderen – het is een boek voor kinderen – zullen daar zeker vragen over stellen. En opa, om maar eens een notoir voorlezer te noemen, moet die beantwoorden. Dat is goed voor opa, goed voor de kleinkinderen en goed voor de mestkever. Die mestkever wordt trouwens – net als de bladroller (ook een kever) en de leemwesp en de behangersbij – ook nog in fasen van bouwactiviteit en dus in tekeningen van kleiner formaat behandeld, maar telkens afgesloten met een paginagrote eindfaseprent. Opa's zonder veel verbeeldend vermogen worden hier op een sympathieke wijze in de kaart gespeeld.

Wilde bijen

De auteur heeft – gelet op de omvang van het boekje – een greep moeten doen uit honderden soorten wilde

ofwel solitair levende bijen. Haar voorkeur ging natuurlijk uit naar een aantal bijzondere, lepe en knappe nestbouwers. De tweekleurige metselbij is zo'n leperd. Ze begint met een voorsprong op haar andersoortige collega-bouwvakkers door een leeg slakkenhuis in te palmen. Ze is dus al de grond uit als de andere nog met de fundamenteën bezig zijn. Het een en ander moet dan nog wel ingericht worden en met de opening naar beneden gedraaid. Het geheel verstopt ze onder grashalmen en dennennaalden. En dat is het dan.

Zo komen ook de zandbij, de wolbij, de papaverbij, de harsbij en nog twee soorten metselbijen voorbij. Alles fraai en effectief geïllustreerd.

Deze reeks wordt afgesloten met een hoofdstukje: Van ei tot volwassen insect. Op een horizontaal getekend 'laddertje' kun je de ontwikkeling op de voet volgen. Om het een en ander ook in de echte werkelijkheid te zien, moet je echter geduld en goede ogen hebben. De schrijfster gaat ervanuit dat je die ook hebt want even later ruimt ze in haar boek een werkblad in waarop de voorgelezene of jeugdige lezer zijn ontdekkingen kan uittekenen. Dat moet lukken: hij of zij heeft voorbeelden genoeg gehad.

Het boek is te koop in Het Bijenhuis in Wageningen voor € 12,95. Het ISBN-nummer: 90 5579 601 8.